

RERI – REGULATORNI INSTITUT ZA OBNOVLJIVU ENERGIJU I ŽIVOTNU SREDINU

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2022

Renewables and Environmental
Regulatory Institute

RERI – Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu
Dositejeva 30/3, 11 000 Beograd
Republika Srbija
www.reri.org.rs

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2022

SADRŽAJ

UVODNA REČ	4
O RERI-ju	5
RETROSPEKTIVA: ključne aktivnosti RERI-ja u 2022. godini	6
RERI U BROJKAMA	20
DOGAĐAJI / RAD U ZAJEDNICI	22
PUBLIKACIJE	23
PROJEKTI	25
TIM	27

UVODNA REČ

Tokom 2022. godine RERI je nastavio svoj razvoj i transformaciju organizacije u regionalni think-tank koji radi na specifičnim pitanjima energetske tranzicije, zaštite životne sredine i urbanističkog planiranja, koristeći pravna sredstva i mehanizme institucionalne borbe. Svesni dramatične situacije u pogledu nezavisnosti institucija i poštovanja pozitivnih propisa u Republici Srbiji, smatramo da je organizacija poput naše potrebnija nego ikada. U tom smislu, sa velikim entuzijazmom nastavljamo borbu za zaštitu javnog interesa.

Tokom prethodne godine dobili smo neke važne bitke, poput presude protiv Elektroprivrede Srbije zbog ugrožavanja zdravlja ljudi, usled prekomernih emisija sumpor-dioksida iz termoelektrana. Ujedno, presuda je prva ovakve vrste za gotovo 50 godina primene Zakona o obligacionim odnosima, od kada postoji mogućnost podnošenja tzv. "ekološke tužbe".

Pored ovoga, započeli smo svoj rad i u Crnoj Gori, osnivanjem posebne organizacije koja će, nadamo se, u narednom periodu postati prepoznatljiva tamošnjoj javnosti, na osnovama koje je RERI postavio i dostignućima koje je postigao u Srbiji.

Jovan Rajić, predsednik Upravnog odbora

O RERI-ju

Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI) je nevladina i neprofitna organizacija, osnovana 2017. godine radi ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine, kao i održivog korišćenja prirodnih resursa.

VIZIJA

Društvo u kome je vladavina prava temelj javnih politika koje se odgovorno odnosi prema životnoj sredini i prirodnim resursima, u kome su zaštita i očuvanje životne sredine prepoznati kao javni interes, u kome su pravo na pristup informacijama od javnog značaja, učešće u procesu donošenja odluka i pristup pravdi omogućeni svima.

MISIJA

Unapređenje pristupa pravdi u oblasti zaštite životne sredine, ostvarenje prava na dobru upravu, primenu međunarodnih i evropskih standarda zaštite životne sredine, poštovanje ljudskih i građanskih prava.

Primena prava i pravnih argumenata u zaštiti životne sredine i promocija prava na pristup pravdi u pitanjima zaštite životne sredine.

RETROSPEKTIVA: ključne aktivnosti RERI-ja u 2022. godini

Januar TE "Nikola Tesla"

Povodom havarija koje su se u decembru 2021. godine dogodile u termoelektrani "Nikola Tesla", RERI je podneo prijavu za privredni prestup protiv direktora Milorada Grčića i Javnog preduzeća "Elektroprivreda Srbije" (JP EPS), iz razloga što nisu obezbedili ispravnost proizvodnih kapaciteta, niti njihovu stalnu pogonsku spremnost i bezbedno korišćenje u skladu sa propisima. RERI je podneo i krivičnu prijavu protiv Milorada Grčića zbog postojanja sumnje da je izvršio krivično delo Teška dela protiv opšte sigurnosti, a u vezi sa krivičnim delom **Izazivanje opšte opasnosti**.

HBIS Group Serbia Iron&Steel

Zbog sumnje da kompanija HBIS Group Serbia Iron&Steel koja upravlja bivšom Železаром Smederevo ne sprovodi adekvatan monitoring emisija niti izveštava o svojim emisijama u skladu sa zakonom, RERI je podneo zahtev za pokretanje vanrednog inspeksijskog nadzora.

"Saučešće učešću javnosti"

U saradnji sa organizacijom Ministarstvo prostora, RERI je organizovao konferenciju za medije pod nazivom "Saučešće učešću javnosti - izmene Plana generalne regulacije Beograda u senci korupcije i investitorskog urbanizma", na kojoj se govorilo o suštinskim problemima koji postoje u Nacrtu ovog plana, uz zahtev da se bez odlaganja povuče iz procedure.

Februar Plan generalne regulacije (PGR) Beograda

RERI je zajedno sa organizacijom Ministarstvo prostora dostavio primedbe na Nacrt izmena i dopuna Plana generalne regulacije (PGR) Beograda, u kojima ukazuje i obrazlaže zašto je ovaj nacrt PGR-a nezakonit i štetan za grad Beograd. Na javnoj sednici koja je održana 1. februara, podneli smo zahtev Sekretarijatu za urbanizam i građevinske poslove grada Beograda da obustavi dalje usvajanje ovog plana i postupak vrati na početak, kako bi se sve nezakonitosti i neregularnosti otklonile, a javnosti bilo omogućeno da na delotvoran način učestvuje u izradi ovog važnog dokumenta.

Most u produžetku Bulevara Evrope u Novom Sadu

Podneli smo krivičnu prijavu protiv v.d. načelnika Gradske uprave za urbanizam i građevinske poslove grada Novog Sada, zbog postojanja osnovane sumnje da je pri donošenju Rešenja o nepristupanju izradi strateške procene uticaja plana generalne regulacije mosta u produžetku Bulevara Evrope u Novom Sadu na životnu sredinu, izvršio krivično delo falsifikovanje službene isprave.

Institut "Jaroslav Černi"

Savet za borbu protiv korupcije objavio je Izveštaj o privatizaciji Instituta za vodoprivredu "Jaroslav Černi" u kome su [potvrđene sumnje o kojima je RERI više puta informisao javnost](#), ukazujući na izbegavanje Ministarstva privrede, Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnološkog razvoja, kao i Agencije za borbu protiv korupcije da zaštite javni interes u skladu sa svojim ovlašćenjima, kao i da dostavljaju tražene informacije od javnog značaja.

Integrисани nacionalni klimatski i energetski plan (INEKP)

Nakon nekoliko zahteva RERI-ja da se proces izrade Integrisanog nacionalnog klimatskog i energetskog plana (INEKP) vrati u zakonske tokove i obezbedi poštovanje zakona i procedura javnih konsultacija, na poziv Ministarstva rудarstva i energetike [održan je sastanak predstavnika RERI-ja i ministarke energetike Zorane Mihajlović i njenog tima.](#)

Mart

Serbia Zijin Copper

Zajedno sa Društvom mladih istraživača iz Bora, RERI je Ministarstvu zaštite životne sredine podneo zahtev za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora nad kompanijom Serbia Zijin Copper zbog sumnje da su visoke koncentracije arsena u vazduhu tokom 2021. godine u Boru posledica prerade rude u topionici bakra, u okviru njihovog privredno-industrijskog kompleksa.

"CRNA KNJIGA"

Objavili smo ["CRNU KNJIGU"](#) - pravnu analizu slučaja korupcijske privatizacije Instituta "Jaroslav Černi".

Mini hidroelektrana Trnavac

Postupajući po žalbi RERI-ja u slučaju mini hidroelektrane Trnavac, opština Zaječar donela je posebno rešenje kojim se utvrđuje da se RERI-ju priznaje svojstvo stranke u upravnom postupku, uz obrazloženje da RERI, kao udruženje osnovano u skladu sa zakonom, deluje u oblasti životne sredine i ima pravni interes za učestvovanje u postupku. Ovakva rešenja imaju značaj za jačanje položaja udruženja kao zaštitnika javnog interesa u upravno-sudskoj praksi, imajući u vidu da je upravo nepriznavanje svojstva stranke često razlog za odbijanje zahteva RERI-ja da određeni postupci budu pokrenuti, a što je u suprotnosti sa Zakonom o opštem upravnom postupku.

Predlog reformi prostornog i urbanističkog planiranja u Republici Srbiji

U martu 2022. godine, na javnoj raspravi se našao predlog reformi prostornog i urbanističkog planiranja u Republici Srbiji, koji je sadržao brojne problematične odredbe, među kojima i zabranu učešća u javnom uvidu za udruženja, pravna i fizička lica koja ne dokažu „poseban interes“ za planski akt. Svega dan nakon što su organizacije RERI, Nova planska praksa i Ministarstvo prostora najavile [konferenciju za medije](#) na kojoj će ukazati na propuste uočene u predloženim reformama, [Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je bez objašnjenja](#) sa svog zvaničnog sajta uklonilo oglas i svu priloženu dokumentaciju, četiri dana pre formalnog okončanja javne rasprave. Konsultativni proces je, neformalno i bez obaveštavanja javnosti, prekinut.

„Kraku Bugaresku Cementacija 1“

RERI je podneo tužbu Upravnom суду protiv rešenja Ministarstva zaštite životne sredine o davanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja za projekat formiranja odlagališta u otkopni prostor površinskog kopa „Kraku Bugaresku Cementacija 1“. Razlozi za osporavanje ovog rešenja, pored lošeg kvaliteta studije, nalaze se u razdvajanju projekta na manje delove i faze kako bi se prikazali manji uticaji projekta na životnu sredinu (tzv. *salamy slicing*).

Serbia Zijin Copper

RERI je podneo tužbu Upravnom суду protiv kompanije Ziđin zahtevajući poništaj rešenja kojim se daje saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat otkopavanja i pripreme krečnog kamenja u ležištu Zagrađe - 5, imajući u vidu da je kompanija razdvojila jedinstven projekt povećanja kapaciteta fabrike kreča Zagrađe, a da je nakon sprovedenog javnog uvida, naknadno pribavila uslove zaštite prirode i vodne uslove, te da studija ne sadrži sve elemente propisane zakonom.

Projekat Jadar

RERI je podneo tužbu Upravnom суду jer Vlada Republike Srbije šest meseci nije postupila po žalbi RERI-ja na rešenje Ministarstva zaštite životne sredine kojim se određuje obim i sadržaj studije o proceni uticaja na životnu sredinu projekta Jadar.

April

Zagađenje reke Mali Pek

[Postupajući po krivičnoj prijavi koju smo podneli protiv kompanije Ziđin](#), kao i odgovornog lica u toj kompaniji zbog zagađenja teškim metalima reke Mali Pek u martu 2021. godine, nadležno javno tužilaštvo u Negotinu donelo je Naredbu kojom je naloženo Zijin Copper-u i odgovornom licu da, zbog krivičnog dela zagađenja životne sredine, u humanitarne svrhe uplate iznos od **1.000.000,00 dinara**.

Serbia Zijin Copper

Osnovno javno tužilaštvo u Boru obavestilo je RERI da je Osnovnom суду u Boru podnet optužni predlog protiv okrivljenih Serbia Zijin Copper i odgovornog lica u okviru pravnog lica, zbog postojanja opravdane sumnje da su izvršili krivično delo Zagađenje životne sredine.

Postrojenje za odsumporavanje pri TE “Nikola Tesla B”

U aprilu, RERI je podneo tri tužbe zahtevajući poništaj rešenja Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture kojim se dozvoljava izgradnja postrojenja za odsumporavanje pri termoelektrani “Nikola Tesla B” (TENT B), koje je izdato bez saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

HBIS Group Serbia Iron&Steel

Zbog sumnje da HBIS Group Serbia Iron&Steel ne vrši merenja emisija u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha i podzakonskim aktima, RERI je podneo prijavu za privredni prestup protiv ove kompanije.

Serbia Zijin Copper

RERI je podneo zahteve za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora nad kompanijom Serbia Zijin Copper Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Ministarstvu zaštite životne sredine zbog postojanja sumnje da kompanija izvodi pripremne radove na izgradnji nove topionice bez građevinske dozvole i odluke o potrebi procene uticaja na životnu sredinu.

Zagađenje vazduha u Boru

Osnovno javno tužilaštvo u Boru je po krivičnoj prijavi RERI-ja formiralo novi predmet zbog zagađenja vazduha za period izvršenja krivičnog dela novembar 2020 - januar 2022. godine.

Serbia Zijin Copper

Zbog postojanja sumnje da su izvršili krivično delo građenja bez građevinske dozvole na postrojenju na obalama jezera Robule, RERI je podneo krivičnu prijavu protiv Serbia Zijin Copper i odgovornog lica u kompaniji.

Maj

Institut “Jaroslav Černi”

Prekršajni sud u Beogradu doneo je pravosnažnu presudu protiv službenice Ministarstva privrede u prekršajnom postupku koji je RERI u martu pokrenuo zbog nedostavljanja informacija od javnog značaja koje se odnose na privatizaciju Instituta “Jaroslav Černi”.

Nacionalni park „Kučaj-Beljanica”

RERI je učestvovao u javnom uvidu i posao svoje komentare na Nacrt prostornog plana turističke destinacije „Kučajske planine”. Planom je predviđena izgradnja skijališta i hidroakumulacije unutar zona zaštite Nacionalnog parka „Kučaj-Beljanica” koji je u postupku proglašenja, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti prirode. [Tim povodom RERI je uputio apel Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture](#), kao nosiocu izrade predmetnog prostornog plana, javnom preduzeću Urbanizam - Kragujevac i Geografskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, kao obrađivačima ovog prostornog plana, da hitno povuku predloženi nacrt, dok se isti ne uskladi sa važećom Studijom zaštite nacionalnog parka „Kučaj-Beljanica”.

Projekat nadvišenja flotacijskog jalovišta Valja Fundata

RERI je podneo tužbu zahtevajući poništaj rešenja Ministarstva zaštite životne sredine kojim se daje saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu projekta nadvišenja flotacijskog jalovišta Valja Fundata zbog povrede pravila postupka, razdvajanja projekta i neadekvatno propisanih mera zaštite životne sredine.

Serbia Zijin Copper

Kako je Serbia Zijin Copper pokušao da predstavi projekt rušenja delova stare topionice bakra u Boru kao poseban projekt, iako je reč o pripremnim radovima i radovima na projektu povećanja kapaciteta topionice bakra, RERI je podneo žalbu na rešenje Ministarstva zaštite životne sredine kojim se odlučuje da nije potrebna izrada studije o proceni uticaja na životnu sredinu.

Serbia Zijin Copper

RERI i Društvo mladih istraživača iz Bora su podneli zahtev za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora nad kompanijom Serbia Zijin Copper zbog postojanja sumnje da izvodi radove na izgradnji postrojenja za tretman rudarskih otpadnih voda u Boru bez građevinske dozvole.

Projekat izgradnje postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova u termoelektrani „Nikola Tesla B”

RERI je podneo tužbu Upravnom судu zahtevajući poništaj rešenja Ministarstva zaštite životne sredine kojim se daje saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu projekta izgradnje postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova u termoelektrani TENT B. s obzirom na to da je projekat podeljen na više zasebnih celina i nije moguće u potpunosti utvrditi obim i složenost uticaja projekta na životnu sredinu i predvideti adekvatne mere zaštite životne sredine.

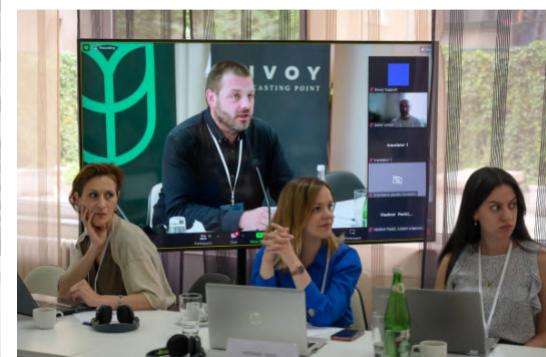
Linglong International Europe doo

RERI je podneo žalbu na rešenje kojim se izdaje upotrebnna dozvola za deo kompleksa fabrike za proizvodnju guma Linglong International Europe doo.

Jun

Regionalna konferencija "Environmental Law is in the Air"

Od 8. do 10. juna 2022. godine RERI je organizovao regionalnu stručnu konferenciju o pravnoj zaštiti životne sredine, pod nazivom „Environmental Law Is In the Air“. U okviru konferencije, predstavljenih slučajeva i stručne diskusije analizirani su problemi usklađivanja propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU i obavezama prema Energetskoj zajednici. Učešće predstavnika Energetske zajednice i međunarodnih stručnjaka doprinelo je kvalitetu diskusije o problemima transpozicije evropskih propisa u pravne sisteme zemalja u regionu Zapadnog Balkana. Tokom trodnevne konferencije u Beogradu RERI je okupio 60 učesnika, među kojima preko 10 međunarodnih pravnih stručnjaka, predstavnika domaće i međunarodne akademске zajednice, kao i regionalnih organizacija u oblastima procene uticaja na životnu sredinu, inspekcijskog nadzora, pravnog zastupanja i javne participacije, krivično-sudske prakse, uključujući učešće eksperata u oblasti energetike i energetske tranzicije, klimatskih promena, razvoja i primene evropskog prava u životnoj sredini.

Zahtev za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora

U junu smo podneli zahteve za pokretanje vanrednih inspekcijskih nadzora nad Serbia Zijin Copper Bor i HBIS Group Serbia Iron&Steel imajući u vidu da su, nezakonito, poslovale više od pola godine bez integrisane dozvole.

Serbia Zijin Copper

RERI je podneo prijave za privredni prestup protiv Serbia Zijin Copper, kao i odgovornog lica u pravnom licu, iz razloga što je ova kompanija pristupila izgradnji postrojenja za tretman otpadnih rudničkih voda bez adekvatnih dozvola i saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Izmeštanje Kriveljske reke

RERI je podneo zahtev za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora nad Serbia Zijin Copper zbog postojanja sumnje da sprovodi rudarske radove na izmeštanju Kriveljske reke bez saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Jul

Smernice za unapređenje zaštite životne sredine

U julu smo objavili [Smernice za unapređenje zaštite životne sredine u krivičnoj i sudskoj praksi](#) i [Smernice za unapređenje pravnog okvira i preporuke dobre prakse za sprovođenje inspekcijskog nadzora u Republici Srbiji](#). Smernice su promovisane na javnim događajima u Beogradu, Nišu i Zrenjaninu.

Izgradnja panoramskog točka u Vrnjačkoj Banji

U Vrnjačkoj Banji održana je konferencija za medije, na kojoj je RERI, u saradnji sa WWF Adria i arhitektinjom Milenom Zindović ukazao na brojne nezakonitosti prilikom [izgradnje panoramskog točka u zaštićenom području](#). Tom prilikom, podneli smo Opštinskoj upravi Vrnjačke Banje zahtev za poništaj sporne građevinske dozvole.

Povećanje kapaciteta fabrike kreča Zagrađe

RERI je podneo žalbu Vladi Republike Srbije na Rešenje Ministarstva za zaštitu životne sredine kojim se određuje obim i sadržaj studije o proceni uticaja na životnu sredinu za povećanje kapaciteta fabrike kreča Zagrađe kompanije Serbia Zijin Copper.

Serbia Zijin Copper

Serbia Zijin Copper osuđen je zbog privrednog prestupa na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu kao i Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine na jedinstvenu kaznu od 450.000,00 dinara, dok je odgovorno lice osuđeno na jedinstvenu kaznu od 60.000,00 dinara. Ovi postupci su pokrenuti po prethodnoj prijavi RERI-ja.

Linglong International Europe doo

Ministarstvo zaštite životne sredine je usvojilo prigovor RERI-ja i naložilo Pokrajinskom sekretarijatu za urbanizam i zaštitu životne sredine da postupi po zahtevu za vanredni inspekcijski nadzor kako bi se utvrdilo da li je kompanija Linglong International Europe doo započela sa izvođenjem radova na izgradnji miksera za proizvodnju gume pre dobijanja saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Serbia Zijin Copper

RERI je podneo tužbu Upravnom суду заhtevajući poništaj građevinske dozvole izdate Serbia Zijin Bor Copper-u za izgradnju II faze objekata topionice bakra u Boru, jer je izdata bez saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Radionice o planiranju solarnih elektrana u Republici Srbiji

Tokom jula smo u saradnji sa "The Nature Conservancy" realizovali tri radionice u Novom Sadu, Zlatiboru i Nišu na kojima smo sa predstvincima opština i nadležnih institucija, nevladinih organizacijama, upravljačima zaštićenih područja i investitora diskutovali o planiranju solarnih elektrana u Republici Srbiji.

Avgust

Generalni urbanistički plan grada Novog Sada

RERI je Ustavnom судu podneo inicijativu za ocenu zakonitosti procedure izrade i usvajanja Generalnog urbanističkog plana grada Novog Sada do 2030. godine, imajući u vidu da je plan donet suprotno proceduri propisanoj Zakonom o planiranju i izgradnji.

Projekat izgradnje pumpne stanice i objekata za tretman i odvođenje atmosferskih voda - Makiš

RERI je podneo žalbu Vladi Republike Srbije radi poništaja rešenja kojim je utvrđeno da nije potrebna studija o proceni uticaja za projekat izgradnje pumpne stanice i objekata za tretman i odvođenje atmosferskih voda - Makiš.

Površinski kop Veliki Krivelj

RERI je podneo tužbu Upravnom суду zahtevajući poništaj rešenja Ministarstva zaštite životne sredine kojim se daje saglasnost na Studiju o proceni uticaja na životnu sredinu projekta povećanja kapaciteta flotacijske prerade suve rude sa površinskog kopa Veliki Krivelj.

Zagađenje Borske reke

RERI je podneo zahtev za pokretanje zajedničkog vanrednog inspekcijskog nadzora Ministarstvu zaštite životne sredine, Ministarstvu rudarstva i energetike, i Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nad kompanijom Serbia Zijin Copper zbog postojanja sumnje da je prilikom izgradnje obilaznog tunela Kriveljske reke, Borske reke i Saraka potoka zagađila Borskiju reku. Inspektor Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je utvrdio da se aktivnosti na realizaciji ovih projekata sprovode bez vodne saglasnosti te je naložio njeno pribavljanje.

Serbia Zijin Copper

RERI je podneo zahteve za pokretanje vanrednih inspekcijskih nadzora nad kompanijom Serbia Zijin Copper jer je započela sa realizacijom projekta povećanja kapaciteta fabrike kreča Zagrađe bez građevinske dozvole i bez saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

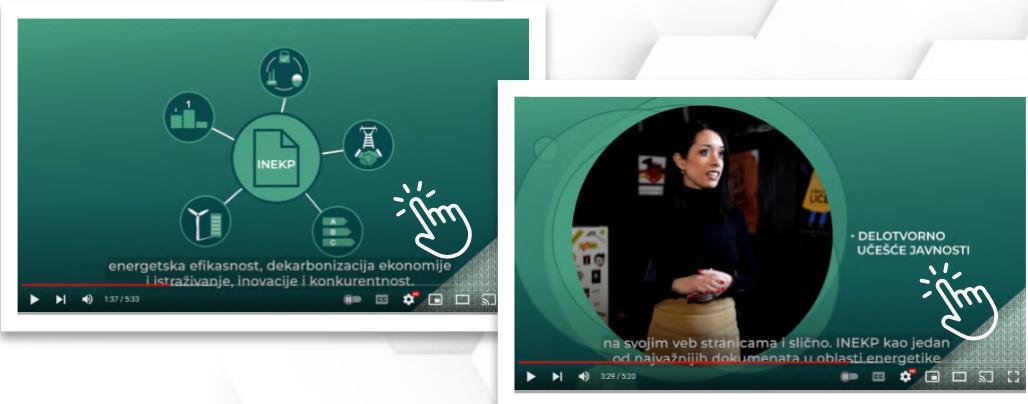
Septembar Prvih 5 godina RERI-ja

[RERI je sa svojim saradnicima, partnerima i priateljima obeležio svoj prvi jubilej, 5 godina postojanja!](#)

INEKP

RERI je dostavio svoje komentare i sugestije na radna scenarija izrađena u postupku pripreme Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Republike Srbije (INEKP) za period do 2030. godine uključujući i perspektivu do 2050. godine.

HBIS Group Serbia

U septembru smo podneli tužbu Upravnom суду заhtevajući poništaj rešenja kojim se izdaje integrisana dozvola kompaniji HBIS Group Serbia, imajući u vidu da dozvola ne propisuje adekvatne uslove za rad postrojenja, zaštitu vazduha, kontrolu ispuštanja otpadnih voda i upravljanje otpadom.

MORAVACEM doo

RERI je podneo zahtev za namenskim merenjima nivoa zagađujućih materija u vazduhu u Popovcu zbog postojanja osnovane sumnje da je došlo do zagađenja koje može narušiti zdravlje ljudi i životnu sredinu usled aktivnosti cementare kompanije MORAVACEM doo.

“The Nature Conservancy”

Predstavnici RERI-ja učestvovali su na međunarodnoj konferenciji posvećenoj zaštiti reka na Zapadnom Balkanu, koja je održana u Zadru u organizaciji “The Nature Conservancy”.

Oktobar

RERI u Crnoj Gori

RERI je tokom 2022. godine započeo svoj rad u Crnoj Gori, a u oktobru je organizacija i zvanično registrovana u Podgorici.

Park Prirode - “Rijeka Zeta”

U saradnji sa organizacijom KOD iz Crne Gore radili smo na slučaju zagađenja reke Zete otpadnim vodama iz lokalne mlekarice “Šimšić-Montmilk”. Po žalbi koju smo podneli, Agencija za zaštitu životne sredine je donela rešenje kojim utvrđuje da je pričinjena značajna devastacija prirodnih vrednosti u Parku Prirode - “Rijeka Zeta”, i naloženo da se sprovedu preventivne tehničke mere u cilju smanjenja zagadenja reke Zete do izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Univerzalni periodični pregled za Srbiju

U saradnji sa organizacijom FIAN International, RERI je podneo Savetu za ljudska prava Ujedinjenih nacija svoj doprinos za Univerzalni periodični pregled (Universal Periodic Review - UPR) za Srbiju.

Bespravno rušenje zaštićenog kulturnog dobra u Aranđelovcu

[**Zajedno sa organizacijom Evropa Nostra Srbija upozorili smo na bespravno rušenje zaštićenog kulturnog dobra u Aranđelovcu**](#), a inspekciji zaštite životne sredine u toj opštini podneli smo zahtev za pokretanje vanrednog inspekcijskog nadzora protiv investitora “Bukovička banja Stublina”, koji je pripremne radove rekonstrukcije i dogradnju hotela “Šumadija” započelo na osnovu građevinske dozvole izdate bez saglasnosti na Studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Mini hidroelektrane (MHE) "Zvonce"

Podneli smo krivičnu prijavu protiv bivšeg direktora Zavoda za zaštitu prirode, zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio krivično delo *Zloupotreba službenog položaja*. Uprkos činjenici da se uslovima zaštite prirode koje je Zavod izdao zabranjuje postavljanje cevovoda u korito za velike vode, što je izvođač radova na izgradnji mini hidroelektrane (MHE) "Zvonce" učinio, direktor Zavoda je stavio svoj potpis na mišljenje kojim se potvrđuje da su cevi MHE "Zvonce" postavljene u korito reke u skladu sa uslovima Zavoda.

"Bukovička banja Stublina"

RERI je Osnovnom javnom tužilaštvu u Kragujevcu podneo prijavu za privredni prestup protiv investitora, pravnog lica "Bukovička banja Stublina" i odgovornog lica u pravnom licu, zakonskog zastupnika, V. M, zbog sumnje da su počeli sa izvođenjem radova pre dobijanja saglasnosti na Studiju procene uticaja.

Površinski kop Veliki Krivelj

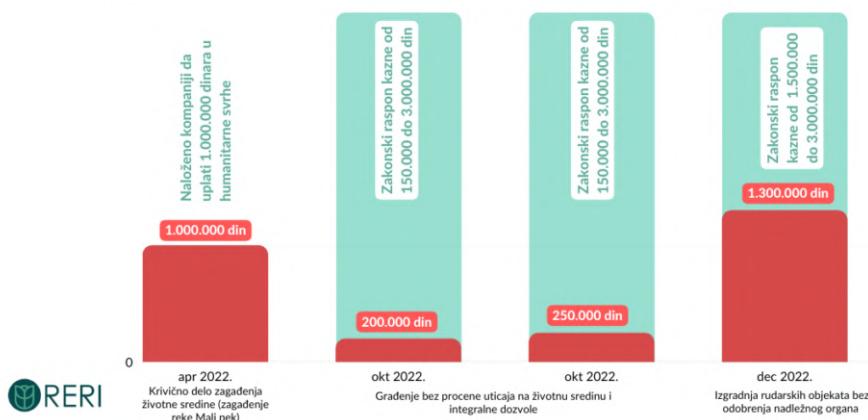
Postupajući po prijavi za privredni prestup koju je RERI podneo u julu 2022. godine Osnovno javno tužilaštvo u Zaječaru podnelo je optužni predlog Privrednom суду u Zaječaru protiv kompanije Serbia Zijin Copper i odgovornog lica u pravnom licu, zbog toga što su započeli izvođenje projekta povećanja kapaciteta flotacijske prerade suve rude sa površinskog kopa Veliki Krivelj pre dobijanja saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu.

Serbia Zijin Copper

[Privredni sud u Zaječaru doneo je osuđujuću presudu i kaznio kompaniju Serbia Zijin Copper](#) jer je izgradnju i radove na proširenju topionice bakra u Boru počela bez saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu. Kompanija je proglašena odgovornom i zbog toga što je sprovodila aktivnosti bez integrisane dozvole, najvažnije dozvole u oblasti zaštite životne sredine, za šta je kažnjena sa skromnih 250.000, dok je odgovorno lice kažnjeno sa 30.000 dinara.

Kompanija Ziđin za manje od godinu dana četiri puta osuđena je zbog kršenja Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima, za šta joj je svaki put naloženo da plati novčanu kaznu ispod zakonskog minimuma.

Kažnjavanje kompanije Ziđin po prijavama RERI-ja

Novembar Prvostepena presuda protiv "Elektroprivrede Srbije"

[Viši sud u Beogradu doneo je prvostepenu presudu u korist Regulatornog instituta za obnovljivu energiju i životnu sredinu \(RERI\) i naložio „Elektroprivredi Srbije“ \(EPS\) da smanji emisije sumpor dioksida u termoelektranama zbog njihove opasnosti po zdravlje ljudi i životnu sredinu.](#) Presuda koju je po tužbi RERI-ja doneo Viši sud u Beogradu je prva takve vrste na osnovu propisa koji je usvojen pre gotovo 50 godina – Zakona o obligacionim odnosima, a predstavlja pravni presedan koji značajno unapređuje sudsku praksu kada je u pitanju zaštita kolektivnih interesa, zdravlja građana i očuvanja životne sredine.

DONETA PRESUDA – EPS MORA DA SMANJI EMISIJU SUMPOR DIOKSIDA ZBOG OPASNOSTI PO ZDRAVLJE

PERI: суд наложио да се смање емисије гаса из термоелектрана

Виши суд у Београду донео је првостепену пресуду у корист Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину (ПЕРИ) и наложио Електропривреди Србије да смањи емисије сумпор-диоксида у термоелектранама због високе опасности по здравље људи и животну средину, саопштено је јуче из овог института.

Како је наведено, тужба коју је ПЕРИ поднео у јануару 2021. године, уследила је неконишње поднетих захтева за ватрендан инспекцијски надзор у термоелектранама ЕПС-а због драстичног прекорачења максималних дозволених емисија сумпор-диоксида, за које је Министарство заштите животне средине тврдило да нема основа, преноси Танjug.

„Суд је констатовао да је покретање парничног поступка био једини преостали правни инструмент да се заустави даља опасност по здравље људи и животну средину“, наведено је из Регулаторног института.

Такође, да је ЕПС још од јануара 2018. био дужан да смањи смисаље сумпор-диоксида из својих постројења, у складу са Националним планом за смањење емисија, на који се Србија обавезала ратификованим Споразумом о оснивању Енергетске заједнице.

Plan kvaliteta vazduha za Valjevo

[Nakon višemesečnog pritiska koji je RERI izvršio na gradsku upravu Valjeva,](#) kao i na Министарство заштите животне средине, са годину дана закањења покренут је јавни увид у Plan kvaliteta vazduha за Valjevo до 2027. године.

Nezakonita izgradnja u Boljevcima

Skoro godinu дана након подношења захтева за vanredni inspekcijski nadzor u vezi sa nezakonitom izgradnjom nepokretnosti u Boljevcima, RERI-ju je достављено обавештење у ком је орган инспекције известио да су покренута четири поступка и да је инспектор донео решења о затварању предметних градилишта. Такође, поднета је кривична пријава против NN лица, investitora bespravne градње за кривично дело грађење без грађевинске дозволе.

Serbia Zijin Copper

Postupajući po prijavi za privredni prestup protiv Serbia Zijin Copper koju je RERI podneo u avgustu 2022. godine, Osnovno javno tužilaštvo podnело je optužni predlog Privrednom суду u Zaječaru. Sud je doneo osuđujuću presudu, kaznivši pravno lice u iznosu od **1.150.000 dinara** i odgovorno lice u pravnom licu u iznosu od 50.000 dinara za učinjen privredni prestup.

Serbia Zijin Copper

Podneli smo i prijavu za privredni prestup protiv Serbia Zijin Copper, kao i odgovornog lica u pravnom licu, zbog toga što su pristupili izgradnji obilaznog tunela Kriveljske reke, Borske reke i Saraka potoka u zoni flotacijskog jalovišta Veliki Krivelj bez odobrenja za izgradnju rudarskih objekata i za izvođenje rudarskih radova.

Decembar Beogradska grupa urbanista (BGU)

Sa partnerskim organizacijama formirali smo [Beogradsku grupu urbanista](#) (BGU) sa ciljem da građane Beograda obaveštavamo o toku i postupku izrade najvažnijeg prostornog dokumenta za glavni grad - Generalnog urbanističkog plana za Beograd 2041. Aktivisti BGU su razgovarali sa preko 10.000 građana kako bi im dali najvažnije informacije o aspektima ovog procesa i mogućnostima da aktivno koriste svoje pravo na građansko učešće.

Plan kvaliteta vazduha za Valjevo

[Zaštitnik građana je na osnovu pritužbe koju je RERI podneo u saradnji sa Lokalnim odgovorom iz Valjeva doneo rešenje kojim je utvrdio propuste u radu gradske vlasti Valjeva](#) koja nije donela i primenila Plan kvaliteta vazduha sa kratkoročnim akcionim planom, ugrožavajući time pravo građana na zdravu životnu sredinu.

Serbia Zijin Copper

RERI je pristupio glavnom pretresu pred Osnovnim sudom u Boru u krivičnom postupku koji je pokrenut protiv okrivljenog pravnog lica Serbia Zijin Copper i odgovornog lica u pravnom licu, zbog krivičnog dela *Zagađenje životne sredine*.

“Izgradnja mosta preko Dunava bez procene uticaja na životnu sredinu”

RERI je organizovao javnu prezentaciju [“Izgradnja mosta preko Dunava bez procene uticaja na životnu sredinu”](#) u Novom Sadu, sa ciljem da skrene pažnju javnosti na činjenicu da su radovi na izgradnji obilaznice sa mostom preko Dunava u produžetku Bulevara Evrope u Novom Sadu započeti bez procene uticaja na životnu sredinu, iako se iz dostupne dokumentacije nesumnjivo može utvrditi da je saglasnost na studiju o proceni uticaja neophodna za izdavanje građevinskih dozvola i početak radova.

Serbia Zijin Copper

Podneli smo prijavu za privredni prestup protiv kompanije Serbia Zijin Copper i odgovornog lica, jer je kompanija započela rušenje objekata unutar kompleksa topionice bakra u Boru bez odluke o potrebi izrade studije o proceni uticaja na životnu sredinu.

Zagađenje vazduha u Beogradu

U okviru saradnje sa magazinom “Oblakoder” RERI je učestvovao na izradi dva teksta posvećena problemu zagađenja vazduha u Beogradu

- Da li je Beogradu potrebno još mernih stanica za procenu kvaliteta vazduha?
- Koliko urbanizam i saobraćaj utiču na zagađenost vazduha u Beogradu?

The image shows two side-by-side screenshots of the Oblakoder magazine website. Both screenshots have a header with the Oblakoder logo and navigation links. The left screenshot features a large image of bare trees and a hand cursor pointing at it. Below the image is a blue button labeled 'LIFT'. The main title of the article is 'Da li je Beogradu potrebno još mernih stanica za procenu kvaliteta vazduha?'. Below the title is a subtitle: 'Umesto preuzimanja konkretnih mera za smanjenje zagađenja vazduha, grad Beograd planira da nabavi dodatne merne stanice'. At the bottom of the article is a photo of a woman and the text 'Piše: MARIJA MILIĆ' and '28. December 2022'. The right screenshot also has a large image of a road with cars and a hand cursor pointing at it. Below the image is a blue button labeled 'LIFT'. The main title of the article is 'Koliko urbanizam i saobraćaj utiču na zagađenost vazduha u Beogradu?'. Below the title is a subtitle: 'Postavimo jedan misaoni eksperiment: godina je 2022, a vi pakujete kofer za svoje prvo putovanje vremeplovom u Beograd 2041. godine...'. At the bottom of the article is a photo of a woman and the text 'Piše: SNEŽANA KATUNAC' and '30. December 2022'.

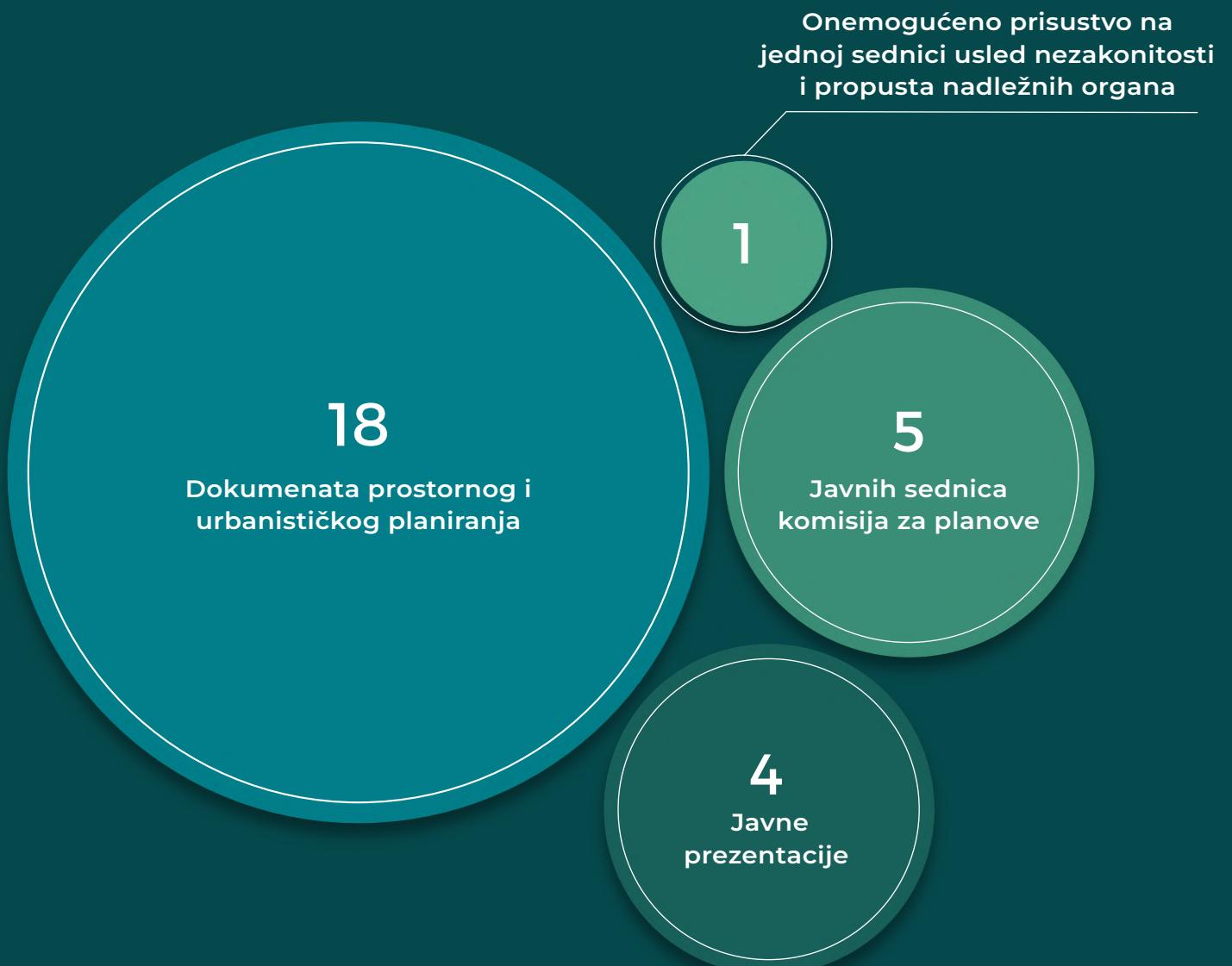
RERI U BROJKAMA

Grafik 1 - Pravni slučajevi

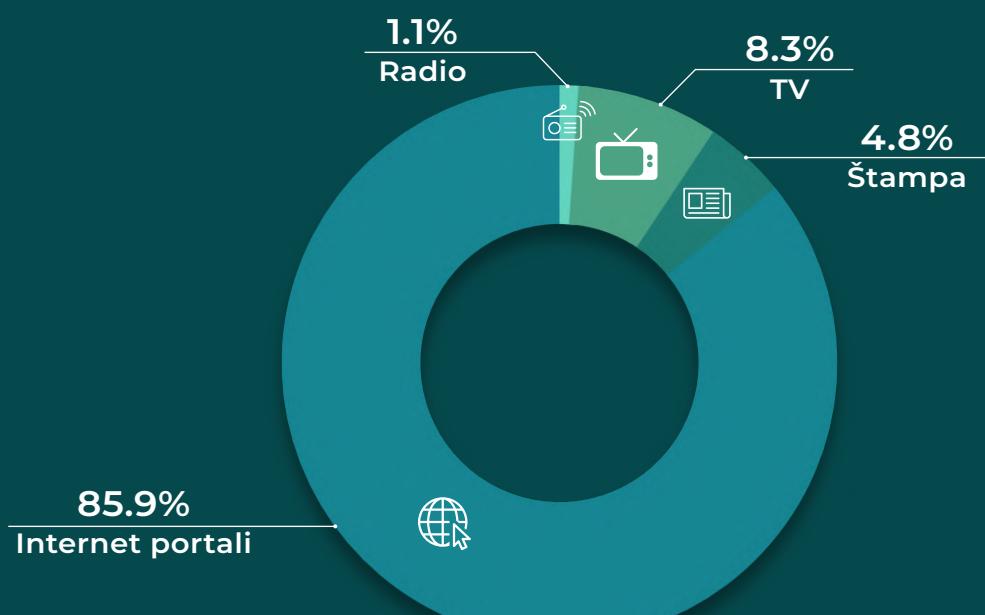
UKUPNO 616 POSTUPAKA

Grafik 2 - Učešće u postupcima prostornog i urbanističkog planiranja

Grafik 3 - Medijsko prisustvo po vrsti medija

DOGAĐAJI / RAD U ZAJEDNICI

17 javnih događaja

x3
Mapiranje solarnih potencijala Srbije

x2
Predstavljanje Smernica za inspekcijski nadzor u zaštiti životne sredine Republike Srbije

U centru pažnje: pravna zaštita životne sredine

Javne konsultacije o izradi Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana (INEKP)

Prezentacija monitoringa primene Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije

x2
Javne konsultacije o Planu kvaliteta vazduha grada Valjeva

Upravljanje vodama u Srbiji - kako do javnog dijaloga?

Unapređenje regionalne saradnje u energetskoj i klimatskoj politici

Konsultativni sastanak o „Protokolu za saradnju privrednih subjekata i organizacija civilnog društva u postupcima procene uticaja na životnu sredinu“

Upravljanje vodama u kontekstu Zelene agende: Da li je dogovor zelen ili je posao velik?

Izgradnja mosta preko Dunava bez procene uticaja na životnu sredinu

5 konferencija za medije

“Saučešće učešću javnosti”

“E Prostor”

Privatizacija Instituta “Jaroslav Černi”

Predstavljanje Smernica za inspekcijski nadzor i Smernica za krivično-sudsku praksu

Nelegalna gradnja panoramskog točka u Vrnjačkoj Banji

7 održanih obuka, 200+ polaznika

x2

Borba protiv korupcije u urbanističkom i prostornom planiranju

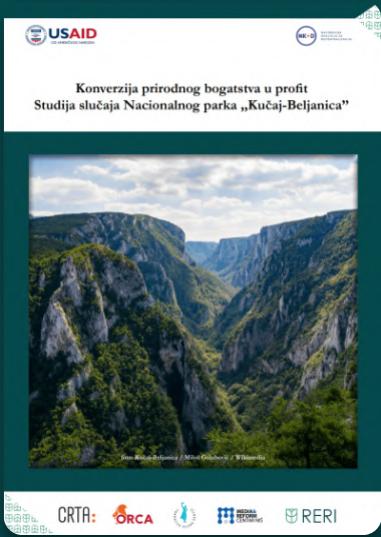
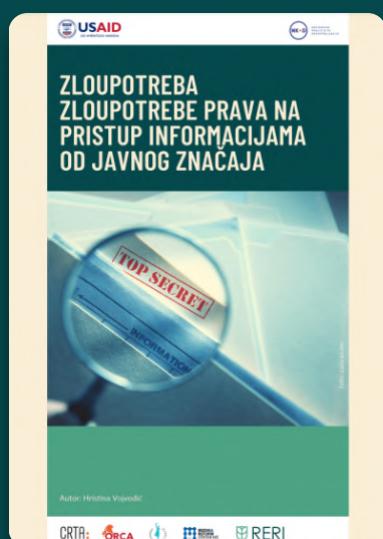
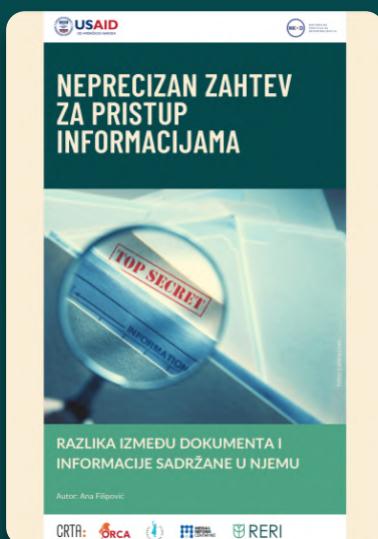
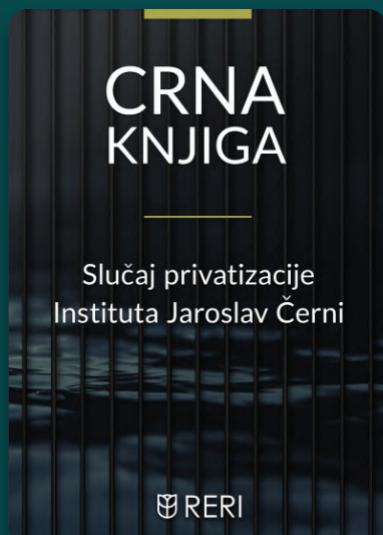
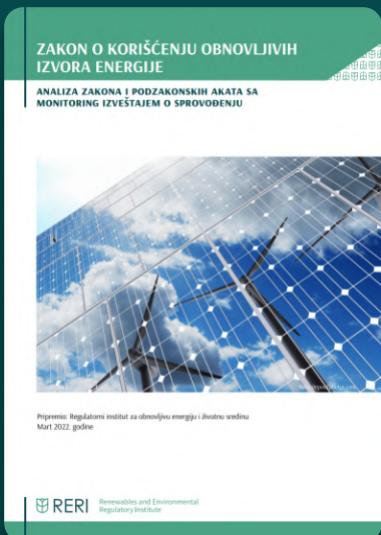
Životna sredina, klimatske promene i ljudska prava

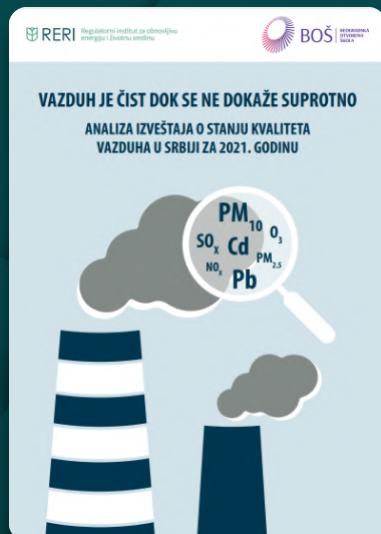
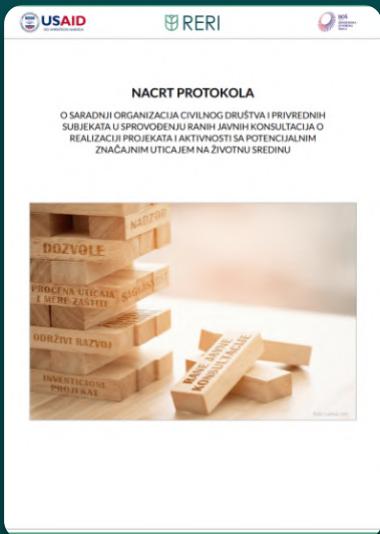
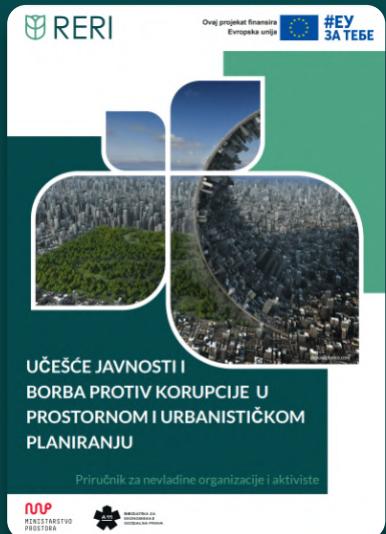
x2
Suzbijanje korupcije u prostornom planiranju kroz sistemsko i rano uključivanje javnosti

Životna sredina, klimatske promene i ljudska prava: Priče iz regiona

Korupcija u prostornom i urbanističkom planiranju

PUBLIKACIJE

PROJEKTI

Tvoje pravo u tvojim rukama – jačanje kapaciteta civilnog društva za odbranu prava na zdravu i očuvanu životnu sredinu pravnim sredstvima

jul 2021

jun 2022

Donator: Nacionalna koalicija za decentralizaciju

CRNA KNJIGA – Osnaživanje građana za suzbijanje sistemске korupcije u upravljanju vodama u Srbiji

sep 2021

apr 2022

Donator: CRTA i američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)

Planiranje i izgradnja korupcije – Borba protiv korupcije, kršenja ljudskih prava i osnovnih sloboda u urbanom i prostornom planiranju

dec 2020

maj 2023

Donator: Delegacija Evropske unije u Srbiji

Ugalj na Zapadnom Balkanu: Energetika, ekološka demokratija i čist vazduh u Srbiji

sep 2019

dec 2023

Donator: ClientEarth

Jačanje nadzornih mehanizama i zaštite prava na zdravu i očuvanu životnu sredinu u Republici Srbiji

jun 2021

jul 2023

Donator: Fondacija za otvoreno društvo, Srbija

Jačanje nadzornih mehanizama i odgovornosti javnih vlasti u oblasti životne sredine

avg 2022

jul 2023

Donator: Fondacija za otvoreno društvo, Srbija

Borba protiv zagađenja, degradacije prirode i korupcije u životnoj sredini u vezi sa stranim investicijama i projektima od nacionalnog značaja u Srbiji

jul 2021

jun 2024

Donator: Rockefeller Brothers Fund

Regionalnom saradnjom do kvalitetnije životne sredine na Zapadnom Balkanu

maj 2022

dec 2022

Donator: Evropski fond za Balkan

Hitan rez - Rezolucija o zaštiti vazduha

apr 2023

Donator: Helvetas Swiss Intercooperation Serbia

Energetska tranzicija u rukama građana

avg 2021

mar 2022

Donator: Britanska ambasada

Ne potcenjuj svoj uticaj-unapređenje dostupnosti procene uticaja na životnu sredinu kao preventivnog instrumenta zaštite životne sredine

apr 2022

nov 2022

Donator: CRTA i švedska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju (SIDA)

maj 2022	Unapređenje multisektorskog dijaloga i modela javne saradnje u procesima procene uticaja poslovanja na životnu sredinu
dec 2022	Donator: Beogradska otvorena škola
jan 2022	(Ne)zaštićeni svedok - Jačanje pravnog položaja društva za borbu protiv korupcije u životnoj sredini, urbanističkom planiranju i izgradnji
feb 2023	Donator: Olof Palme centar
jan 2022	Volvoks - Snažnije učešće civilnog društva u izradi i praćenju politike zaštite životne sredine
dec 2023	Donator: Delegacija Evropske unije u Srbiji
nov 2022	Urbanističko planiranje u rukama građana
apr 2023	Donator: Nacionalni demokratski institut
mar 2022	Tvoja prava - Zaštita životne sredine pravnim sredstvima
okt 2022	Donator: „Heinrich Böll Stiftung“ fondacija
sep 2022	Unapređenje regionalne saradnje u energetskoj i klimatskoj politici
nov 2022	Donator: Ambasada Republike Rumunije
maj 2022	Doprinosi jačanju klimatske otpornosti i unapređenju politika koje imaju za cilj ublažavanje posledica klimatskih promena u Republici Srbiji
feb 2023	Donator: Evropske fondacije za klimu
jun 2022	Jačanje vladavine prava u klimatskoj i energetskoj politici u Srbiji
jul 2023	Donator: Evropske fondacije za klimu
jul 2022	Životna sredina, klimatske promene i ljudska prava
apr 2023	Donator: Međunarodni centar za neprofitno pravo
sep 2022	DUBOKE VODE - Borba protiv korupcije, nezakonitosti i zloupotrebe javnih resursa u upravljanju vodama
feb 2025	Donator: Ambasada kraljevine Holandije
dec 2022	Civilno društvo za energetsku tranziciju
mar 2024	Donator: Britanska Ambasada u Beogradu

GODIŠNJI BUDŽET 413.383,1 EUR

TIM

UPRAVNI ODBOR

Jovan Rajić

advokat, Predsednik Upravnog odbora

Sofija Mandić

pravni ekspert i aktivista za ljudska prava

Mirko Popović

programski direktor i Predsednik Skupštine

Marko Pavlović, advokat

Atila Mraznica

advokat, glavni parničar

Rodoljub Šabić, advokat

ZAPOSLENI I SARADNICI

Hristina Vojvodić, pravni ekspert

Tamara Bosić, projektni menadžer

Dragomir Ristanović, stariji savetnik za javne politike

Ivana Malinović, projektni menadžer

Marija Martić, mlađi pravni savetnik

Ana Filipović, mlađi pravni savetnik

Milena Dragović, menadžerka za komunikacije

Jelena Brkić, projektni asistent

Ivana Miličević, projektni asistent

Vladimir Nedeljković, projektni asistent

Irina Veselinović, koordinator za obrazovanje

Ljubica Vukčević, advokat saradnik

Marko Pavlović, advokat saradnik

Nikola Gagić, advokat saradnik

Stefan Petrović, advokat saradnik

Marija Mraznica, grafički dizajner i web administrator

Vlado Vranešević, IT administrator

Dragica Bakić Vučinić, knjigovodstvo i finansije

SAVETODAVNI ODBOR

Sanja Bogojević, profesorka
Univerziteta u Oksfordu

Anatole Boute, profesor
na Kineskom univerzitetu u
Hong Kongu

Ludwig Krämer, profesor
na Univerzitetu u Bremenu

Renewables and Environmental
Regulatory Institute

Avgust 2023. godine

RERI – Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu
Dositejeva 30/3, 11 000 Beograd
Republika Srbija
www.reri.org.rs